

Vuosien 2007 ja 2030 välillä Saharan eteläpuolinen Afrikka ⁴⁹(SSA, Sub-Saharan Africa) joutuu kamppailemaan suurien haasteiden kanssa, jotka ovat suhteessa suuremmat kuin muilla mantereilla tai alueilla. Alueen kehitys vuoteen 2030 riippuu pitkälti koko aikakauden luonteesta – johon Afrikalla on hyvin pieni mahdollisuus vaikuttaa – ja siitä toimivatko uudet Afrikkalaiset poliittiset eliitit itsensä tai maidensa parhaaksi. Huomiottaen maiden suuren määrän⁵⁰ on tällä poliittisten johtajien toiminnalla lähinnä alueellisia vaikutuksia, jotka tietenkin voivat vaikuttaa laajemmin jos kyseessä on 'ankkurivaltio' – esim. Nigeria läntisessä Afrikassa tai Etelä-Afrikka eteläisessä Afrikassa. Moninapaisen aikakauden suurimpien valtiollisten toimijoiden omaksumat toiminta-, yhteistyö- ja kilpailu-strategiat asettavat kuitenkin kehykset Afrikan kehitykselle. Edes paras mahdollinen mantereen poliittisen eliitin kehitys ja toiminta ei voi merkittävästi muuttaa näitä kehyksiä. Mutta, ulkoisten toimijoiden asettamien rajojen sisällä poliittisen eliitin toiminnalla on keskeinen rooli Saharan eteläpuoleisen Afrikan kehityksessä.

Todennäköisin kehityskulku perustuu siihen oletamaan että vuosien 2007-2020 aikana multipolaarisen maailman suurvallat, EU, Yhdysvallat ja Kiina (mutta myös Intia, Japani ja Venäjä) oppivat tekemään yhteistyötä tai vähintään ottamaan toistensa intressit huomioon tarpeeksi vakavasti. Vuodet 2015-2025 ovatkin Afrikan ulkoinen risteyskohta – silloin selviää jos yhteistä halua mantereen todelliseen auttamiseen löytyy, tai tuleeko Afrikasta uusi merkantiiliin mutta geostrategisesti vähäpätöisen kilpailun kohde näiden suurvaltojen välillä.

Vuonna 2030 Afrikan Unioni (AU) on pyrkinyt YK:n ja EU:n toimintamalleja yhdistelemällä samaan aikaiseksi lähes koko mantereen kattavat taloudellisen- ja turvallisuusyhteistyön. Saharan eteläpuoleinen Afrikka (SSA) on kuitenkin kehityksen näkökulmasta jakautunut eri alueisiin⁵¹, joten mantereen yhdistävä yhteistyö on rajoittunut tiettyihin aihepiireihin, esimerkiksi kriisinhallintaan ja parempien kauppaehto- ja saavuttamiseen. Vaikka SSA on vuonna 2030 maailman epästabiilein alue, on se myös vähiten uhkaava muulle maailmalle. Vaikka alueen hahmottaminen vuonna 2030 on mielekkäintä tehdä alueellisesta näkökulmasta, on kuitenkin olemassa tiettyjä yleistrendejä jotka vaikuttavat kaikkialla:

49 Suurimmat kehitykseen vaikuttavat asiat ovat mainittu yhdessä, mutta alueellisissa arvioissa mainitut asiat ovat useimmiten sellaisia että vastaanvoinen kehitys on myös mahdollista muilla alueilla.

50 Lähes viisikymmentä maata, kansainväliset organisaatiot laskevat hieman eri perustein, joten 47-51 maata riippuen laskutavasta.

51 Läntinen Afrikka, keskinen Afrikka, itäinen Afrikka ja eteläinen Afrikka

Väestö ja terveys

Vuosien 2007-2030 aikana väestönkasvu Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa on korkeinta maailmassa. Vuonna 2030 väkiluku on kaksinkertaistunut nykyisestä, eli alueella asuu noin 1.25 miljardia ihmistä, joista yli puolet asuu kaupungeissa. Suuri osa asuu kuitenkin slummiolosuhteissa suuren köyhyyden ja huonojen ympäristöolosuhteiden ympäröimänä.

Alueella vallitseva korkea kuolleisuus johtuu monista tekijöistä, joista vajaavai-sen terveydenhuollon, taloudellisen köyhyyden, sotien, ja pakolaisuuden osuus on huomattava. Suurin kontribuoiija on kuitenkin HIV/AIDS. Vaikka infektiohuippu ohitetaan noin 2020, on vuoteen 2030 mennessä noin 100,000,000 ihmistä kuollut HIV/AIDS:n Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa. Tämän lisäksi malaria ja tuberkuloosi yhdessä tappavat nyt jo noin 1,500,000 ihmistä vuosittain. Ilmaston lämpiämisen takia ennustetaan että malaria tunkeutuu laajemmalti etenkin itäiseen Afrikkaan, jos rokotetta ei löydetä. Myös XDR-TB (Extreme Drug Resistant- TB) leviää mantereella. Tästä huolimatta on vuonna 2030 keskimääräinen arvioitu elinikä alueella noussut 46 vuodesta jo lähelle 55 vuotta, sekin on kuitenkin ainakin 10 vuotta vähemmän kuin missään muualla maailmassa.

Väkivaltaisten konfliktien, kasvavan väestön, liian hitaasti kasvavien talouksien, rajusti ylikäytettyjen luonnonvarojen ja laajemman köyhyyden takia pakolaisvirrat Afrikasta ja Afrikan sisällä ovat kasvaneet vuoteen 2030 mennessä. Mantereelta lähtee jo 2000-luvun alussa vuosittain yli 300,000 ihmistä, rajun väestönkasvun tuloksena määrän odotetaan kasvavan tulevaisuudessa. Erityisenä huolenaiheena Afrikkalaisille on että lähes 20,000 korkeasti koulutettua ihmistä (lääkäreitä, sairaanhoitajia, insinöörejä jne.) lähtee SSA alueelta vuosittain.

Ympäristö ja Luonto

Vuonna 2030 on Saharan eteläpuoleinen Afrikka kärsinyt eniten maailmanlaajuisista ilmastomuutoksista. Globaalin ilmastomuutoksen aiheuttamat olosuhteiden muutokset lisäävät kuivuutta, tulvia, ja nostavat lämpötilaa. Vaikutukset ovat kuitenkin alueellisia: sateen määrän ennustetaan nousevan keski-Afrikassa, ja laskevan vielä rajummin eteläisessä Afrikassa. Tämän lisäksi kuivuuden ja sateiden sykli voi muuttua niin että, ilman suuria investointeja keinokasteluun kyseenalaistuu laajojen alueiden ruuantuotantokapasiteetti.

Yli puolet Afrikan maista tulee kärsimään veden vähyydestä vuosien 2007-2030 välillä. Kyse ei vain ole sateiden määrästä vaan Afrikan jokien kantamat vesimäärät ovat vähentyneet joka vuosi 1997-2007 välillä. Tämän lisäksi pohjavesiä käytetään jo kestäättömän paljon, ja on odotettavissa että tämä trendi vain voimistuu kun väkiluku kasvaa. Jos yksikin Afrikan suurista joista kuivuu olemattomiin ovat seuraukset katastrofaaliset miljoonille ihmisille. Maiden välisiä sotia 'vesi-sotia' jotka johtuisivat vain erimielisyyksistä veden käytössä ei

ole odotettavissa, mutta paikallisten konfliktien määrä – yleensä liittyen veden laadun heikkenemiseen padon rakentamisen tai teollisuuden päästöjen takia – luultavasti kasvaa.

Infrastrukturi

Nykyiset puutteet etenkin infrastruktuurissa ja koulutuksessa tekevät talouden laajamittaiset muutokset epätodennäköisiksi vuoteen 2025 mennessä missään SSA:n alueella, paitsi Etelä-Afrikassa. Luotettavan sähkö-, tele-, ja kuljetus-infrastruktuurin puute rajoittaa mahdollisuuksia osallistua globaaliin verkostuneeseen maailmaan.

Paikallisille kauppiaille tärkein infrastrukturi parannus on kunnan tie-juna-verkon luominen.

Talous

Saharan eteläpuoleisen Afrikan osuus maailmankaupasta on 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä historiallisen pieni eli noin 2%. Noussevien raaka-ainehintojen ja velkataakan kevenemisen johdosta talouskasvu SSA alueella on parantunut 2000-luvulla, erityisesti öljynviejämaissa. Teollisuuden tarvitseman infrastruktuurin puute tarkoittaa pitemmällä tähtäimellä että raakaineiden merkitys viennissä tulee pysymään vahvana, etenkin länsi ja keski-Afrikassa. Öljyn vaikutus tässä on erityisen suuri ja vaikutus tulee kasvamaan sitä mukaa kun tuottajamaiden kapasiteettia lisätään vuoteen 2020 mennessä, jopa parikertaiseksi nykyisestä. Tällöin yli 30% Yhdysvaltojen ja Kiinan tuontiöljystä voi tulla SSA alueelta, joten on todennäköistä että Kiinan ja Yhdysvaltojen osuus Afrikan viennistä kasvaa suhteessa EU:n. Samalla myös näiden maiden kauppapoliittiset ja sotilaalliset intressit kasvavat alueella.

Taloudet tulevat kehittymään eri vauhteilla SSA alueella, suurimpien jakolinjojen ollessa öljyä vievät ja tuovat maat, sekä maat joilla on tai ei ole rantaviiva, joka mahdollistaisi osallistumisen globaaliin kauppaan. Maissa joilla ei ole raakaineita tarkoittaa rantaviivattomuus että bruttokansantuote henkilöä kohti on keskimäärin 80% matalampi kuin mailla joilla on rantaviiva. Onkin todennäköistä että maat ja alueet joilla ei ole suuria raaka-ainevaroja ja jotka ovat vailla rantaviivaa, jäävät tarkastelujakson aikana entistä enemmän jälkeen talouden ja kaupan kehityksessä.

Energia

Energian tarpeen tyydyttämiseen liittyvät ongelmat ovat yksi kehitystä rajoittavista tekijöistä koko alueella. Vielä vuonna 2030 on todennäköistä että 75% kotitalouksien energiantarpeesta saadaan paikallisesta puun ja hiilen polttamisesta. Afrikalla on kuitenkin suuri potentiaalinen energian ja sähkön tuotantokapasiteetti: Laaja-

mittainenkin hydro-, aurinko-, öljy- ja kaasu-perusteinen sähköntuotanto on mahdollista Saharan eteläpuoleisen Afrikan eri alueilla.

Eteläinen Afrikka on jo vuonna 2007 Saharan eteläpuoleisen Afrikan stabiilein ja kehittynein alue. Tämä tilanne tulee vahvistumaan 2007-2030 ajanjakson aikana, vaikka se perustuukin lähinnä Etelä-Afrikan, Botswanan ja myöhemmin Angolan jatkuvaan talouden ja yhteiskunnan vahvistumiseen. Vuonna 2030 eteläisessä Afrikassa on yhteiset taloudelliset markkinat ja yhteisen rahapolitiikan myötä vuoden 2020 jälkeen myös yhteinen valuutta. Eteläisen Afrikan rajoitettu infrastruktuuri kuitenkin rajoittaa yhteismarkkinan tehokkuutta. Näiden muutosten oheessa alueellinen organisaatio Southern African Development Community (SADC), jossa Etelä-Afrikka on toiminut alueen integraation veturina, on väistynyt Southern African Community (SAC) organisaatiolle, jossa vuoden 2007 jäsenien lisäksi ovat vuonna 2030 mukana myös Kenia, Uganda, Ruanda ja Burundi. On mahdollista että DRC-Kongo lähtee - eristetään - organisaatiosta.

Alue on yleisesti poliittisesti kehittynyt demokraattisempaan suuntaan. Sekä valtaa pitävät että oppositiopoliitikot ovat useimmissa maissa päässeet eroon poliittista ilmapiiriä hallinneesta 'nollasumma' ajattelusta. Poliittinen kilpailu on kuitenkin kovaa ja joskus vain taloudelliset intressit ja muiden alueellisten johtajien painostus on estänyt laajamittaisen sisällissodan. DRC-Kongo on käytännössä jakautunut moneen osaan jolloin sen kehityskin on ollut vain alueellista. Muualla SAC alueella parannukset hallinnossa ja markkinoiden toiminnassa ovat myös vähentäneet 'rentierismia' koska on mahdollista rikastua ilman että pitää vallan ohjaksista kiinni. Sosiaalisten, taloudellisten ja turvallisuusympäristön parannusten myötä ovat ulkomaiset investoijat myös kiinnostuneet SAC alueesta. FDI:n määrä Kiinasta, Intiasta ja Euroopan Unionista on kasvanut ja etenkin 'South-South' kauppa (Afrikka-Kiina-Intia) jatkaa kasvuaan.

Ilmastomuutokset jotka ovat jo 2000-luvun alussa havaittavissa ovat kuitenkin aiheuttaneet aina pidempiä kuivuusjaksoja eteläisessä Afrikassa. Tämä on heikentänyt alueen kykyä tuottaa tarpeitaan vastaavaa ruokamäärää, etenkin kun siirtolaisuus keski-Afrikasta on konfliktien takia kasvanut.

Tärkein kysymys on: voiko EU tyyppinen eteläisen Afrikan taloudellinen ja poliittinen integraatio otta takapakkia, tai työntyykö stabiilius ja taloudellinen kasvu etelästä keski-Afrikkaan? Taloudellinen ja poliittinen integraatio voi pysähtyä, etenkin jos Etelä-Afrikkaa ei tueta.

Keski-Afrikasta on vuoteen 2030 mennessä tullut maailman vähiten kehittynyt alue. Väkiluku alueella on kasvanut enemmän kuin Afrikassa keskimäärin. Talouskasvu on ollut lähes olematonta (kumulatiivisesti 16% vuosien 2000-2030 välillä) ja on keskittynyt lähinnä rakaaineiden vientiin. Niin taloudellisilla kuin inhimillisen kehityksen mittareilla Itä ja länsi-Afrikka ovat ajaneet alueen ohi. Kongon Demokraattinen Tasavalta on jakautunut moneen de facto itsenäiseen alueeseen.

Itäinen Afrikka on hitaasti stabilisoitunut vuosien 2020 ja 2030 välillä. IGAD (Intergovernmental Authority on Development) ei ole organisaationa kehittynyt niin kuin vielä 2010 oli toivottu. Kenia ja Uganda ovatkin liittyneet South African Community:n jolloin Etiopiasta on tullut IGAD:n kehityksen ankkuri.

Pitkän epästabiilin jakson takia alueelle on levinnyt ammattimainen rikollisuus ja rahanpesu. Nämä uhat ovatkin tulleet vuosituhaten alun Konservatiivis-Islamilais uhkakuvien tilalle, vaikka pienet vallankumoukselliset ryhmät tulevat käyttämään hyväksi raja- tai muita 'hylättyjä' alueita. Uskonnollisten ryhmien ja klaanien merkitys on kuitenkin entisestään vahvistumassa ja orastava demokratia on modifioitu huomioimaan vahva klaaniyhteiskunnallinen kulttuuri. Somalilandin stabiilius on pääpiirteittäin säilynyt itsenäisyyden jälkeen, mutta lyhyen sodan jäljiltä ei suhde Somaliaan ole erityisen hyvä. Kuten muualla Afrikassa, on Kiinan 2000-luvun alusta lähtien antama taloudellinen tuki ja infrastruktuurin parantamiseen tähtäävä avustustyö vahvistanut Kiinan vaikutusvaltaa alueella.

Kasvava sateen määrä voi tehdä ennen kuivasta maasta viljelykelpoista, mutta vain jos vesi voidaan tehokkaasti kerätä, sillä sade tulee harvemmin ja ilmaantuu tulvina. Kasvava puiden hakkuu, tulvat ja maanviljely lisää myös aavikoitumisen riskiä. On kuitenkin mahdollista että esimerkiksi Intian tuella itäisestä Afrikasta on vuoteen 2030 mennessä tullut ruokaa vievä alue.

Läntinen Afrikka kärsii 2020-luvulle saakka epävarmuudesta ja paikoittain sisällissodiksi puhkeavat kriisit rajoittavat alueen mahdollisuuksia verrattuna esimerkiksi eteläiseen Afrikkaan. Ympäristö- ja ilmastomuutokset ovat myös entisestään vaikeuttaneet valtioiden ja yksityisten organisaatioiden toimintamahdollisuuksiin.

CFA Franc on yhdistetty läntisen Afrikan Eco:n (WAMZ – West African Monetary Zone) jolloin vuonna 2020 koko läntisen Afrikan alueella toimii yksi rahayksikkö. Tämä on helpottanut sisäistä kauppaa. Uusi rahayksikkö on tehnyt Nigeriasta entistäkin tärkeemmän alueellisen toimijan. Pienmaiden epäonneksi poliittinen konfliktiherkkyys Nigeriassa pysyy suurpiirtein samalla tasolla koko 2007-2030 ajanjakson aikana, osittain koska Yhdysvaltojen intressit ja sekaantuminen maahan on kasvanut. Terrorismin vastaisen sodan hiipuessa on Yhdysvaltojen AFRICOM:a tullut poliittisesti merkittävä tekijä joka edistää Yhdysvaltojen intressejä alueella huomattavasti maan ulkoministeriötä pontevammin, mutta sotilaallisista lähtökohdista. Erityisesti tuki öljyvievien maiden hallituksille kasvaa kun Yhdysvaltojen riippuvuus Afrikasta tuodusta öljystä kasvaa.

Alueen monet pienvaltiot kärsivät myös häilyvistä rajoista ja turvallisuusyhteistyö AU:n, EU:n ja ECOWAS:n välillä on laajaa. Jo 2010-luvun lopulla toteutettu EU-ECOWAS vapaakauppasopimus on hieman parantuneiden taloudellisten näkymien kautta laskenut pakolaisuuspaineita.

Muutokset Saharan ja Sahelin alueilla ovat selvästi vaikuttaneet Nigeriin, Maliin ja Mauritaniaan. Sahara on jatkanut vetäytymistä eteläiseltä puolelta, ja Sahelin alue nauttii lisääntyneestä veden määrästä. Tämä on mahdollistanut maanviljelyn

ja eläintenhoidon alueilla jotka ennen olivat aavikkoa⁵². Jos näin käy niin alue voi paremmin tukea sen asukkaita (jolloin väkiluku kasvaa) ja alueesta voisi tulla energiantuottamisalue⁵³. Jos vedensaanti vähenee pitää varautua lajenevaan nälänhätään alueella; siirtolaisuus koettelisi niin pohjoisen Afrikan maita, kuin myös länsi-Afrikan suurempia kaupunkeja.

Ennakoitua parempi kehitys

Ennakoitua parempi kehitys johtaisi mahdollisuuteen että pitkään ennustettu "Afrikkalainen Renesanssi" vihdoinkin saa alkunsa 2030-luvulla, kun mantereen kehityksen kulku saadaan lähenemään muuta maailmaa. Tämä vaatii että muu maailma keskittää todellisia resursseja (ei vain rahaa) Afrikkaan. Lisäksi lähes kaikissa maissa pitää viimeistään 2020-luvulla olla vahva demokraattinen perusta tai kansan elinoloja aidosti parantava autoritäärihallinto ("Kiinan Malli"), joka on siirtymässä poliittisesti avoimempaan suuntaan.

Tällöin läntisessä Afrikassa Nigeria stabilisoituu poliittisesti jolloin se voi paremmin osallistua alueen integrointipyrkimyksiin ja siten auttaa alueen pienempiä maita saattamaan rajoja ylittävien sisällissotien viimeisemmätkin rippeet historian sivuille. Keski-Afrikan maat on tällöin saatu stabilisoitumisen tielle ja ainakin osa Kongon suurista luonnonvaroista käytetään alueen tie- ja sähkö-infrastruktuurin kehittämiseen ja terveydenhuoltoon. Itäinen Afrika hyötyy Kiinan, Intian ja Yhdysvaltojen yhteistyöstä alueella ja paikallisten maanviljelijöiden työllä vältetään nälänhädästä ja pystytään jopa viemään ruokaa muihin maihin. Eteläisessä Afrikassa Southern African Community on sopinut yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta joka saadaan toisenlaisen historiallisen painolastin takia toteutettua huomattavasti EU:ta nopeammin.

Ennakoitua parempi kehitys vaatisi myös väestön terveyden selvää parantamista, ikärakenteen normalisointia ja väestönkasvun rajoittumista. Vaikka HIV/AIDS ja malaria rokotteen keksiminen tekisikin väestöstä terveemmän, nostaisi se myös väestönkasvun aiheuttamia paineita. Väestönkasvun hillitseen on kuitenkin valtioilla rajoitettuja keinoja, ja onkin todennäköisintä että kasvua hillitsee ennemminkin esimerkiksi Drug Resistant Virulent Airborne-Tuberculosis (DRVA-TB) pandemian, joka voisi aiheuttaa 100 miljoonan ihmisen kuoleman mantereella.

Afrikan Renesanssin mukana koko Saharan eteläpuoleisen Afrikan asema maailmassa parenee verrattuna vuoteen 2006. On vihdoinkin aika kuroa kiinni muun maa-

---

52 Jos pohjoisesta Atlantista tulee lämpimämpi kuin eteläisestä niin on laskettu että Sahelin alue voi saada jopa 50% lisää vettä kuin vuosien 1950-2000 välillä (on myös mahdollista että vesimäärä vähenee jopa 25%lla).

53 Aurinkovoimaa käyttävien energialaitosten tuottama vety voitaisiin viedä etenkin EU:n orastavalle vety markkinoille. On kuitenkin luultavampaa että kyseiset laitokset rakennettaisiin EU:n näkökulmasta naapurusmaille, Libyaan ja Algeriaan.

ilman kehitys, mutta kurottavaa on niin paljon että aikaisintaan vuoden 2050 paikkeilla voidaan puhua koko Saharan eteläpuoleisen Afrikan liittymisestä globaaliin moderniin maailmaan.

Ennakoitua huonompi kehitys

Ennakoitua huonompi kehitys Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa johtuisi ulkoisten (suurvaltakilpailu), mantereiden sisäisten (huono poliittinen johto) ja luonnon (pandemia ja ilmastonmuutos) aiheuttamista tapahtumista jotka johtaisivat siihen että alueesta tulisi maailman 'Pimeyden Sydän'.

Vaikka suurvallat globaalisti lähestyisivät toisiaan, on mahdollista että strategisesti merkityksettömästä Afrikasta voi tulla merkantilismin taistelutanner. Käytännössä mineraali ja öljy- ja kaasu-varannot vietäisiin maasta päällisin puolin demokraattisilta näyttävien johtajien hyväksynnällä. Näille 'uuden mallin' auktoriteetille johtajille tuottava sivubisnes olisi etenkin vaarallisten jätteiden tuominen ja dumpaaminen. Lisääntynyt slummi-urbanisoituminen, kasvava väkimäärä, yleinen pettymys johtajiin ja käytännön demokratian puute tarkoittaisi että ihmisillä olisi mahdollisuus vaikuttaa asioiden kulkuun lähes vain väkivallan kautta. Väkivaltaiset yhteenotot ja sotilaallisten konfliktien määrä kasvaisi entisestään. Alueellista yhteistyötä vaikeuttamassa olisi Kiinan ja EU:n vaikutusvallan yhteentörmäykset, jonka vuoksi SSA maat jotka muuten voisivat tehdä yhteistyötä eivät sitä pysty tekemään, koska ovat EU:n ja Kiinan välikappaleita laajemmassa maailmanlaajuisessa taloudellisessa kilpailussa.

Tämän kehitysmallin mukaan Eteläisen Afrikan taloudellista integraatiota ei käytännössä tapahdu. Keski-Afrikka toimii Afrikan konfliktihautomona, jolloin pakolaisvirroista muodostuu jatkuva rasite naapurivalloille. Länsi-Afrikassa kehityksestä tulee rikkonaista koska sisäisetkin poliittiset kriisit heijastuvat jatkuvasti naapurimaihin.

Vaikutukset Suomeen

Saharan eteläpuoleisen Afrikan tapahtumat vaikuttavat jatkossakin Suomeen vain välillisesti. EU:n kehitys ja yhteistyön tiivistyminen Afrikan välimeren maiden kanssa tarkoittaa että SSA-alue kuitenkin enevissä määrin vaikuttaa myös Suomeen. Yleisesti Saharan eteläpuoleinen Afrikka ei kuitenkaan uhkaa yksinomaan Suomea, siinä vaiheessa kun uhat, esimerkiksi pandemia, koskettavat Suomea ovat ne mitakaavoiltaan jo globaaleja.

Maahanmuuttopaine lisääntyy, etenkin jos huonompi kehityskulku toteutuu. Laiton ja laillinen maahanmuutto välimeren Schengen maihin lisääntyy. Suomeen kohdistuu kasvava paine laillisten maahanmuuttajien vastaanottamiselle – "kaikkien jäsenmaiden tulee jakaa vastuu näistä ihmisistä" tulee olemaan tuttu teema.

Suomen ja Saharan eteläpuolisen Afrikan kaksi yleisintä kosketuspintaa ovat kehitysyhteistyö ja kriisinhallintaoperaatiot. Koherentimpi ulko-, talous-, ja kehitysyhteistyöpolitiikka EU:n suunnalta tarkoittaa että bilateraalialia kehitysyhteistyötä tehdään tulevaisuudessa entistä vähemmän, koska suurimmat hyödyt saadaan kun työ koordinoidaan ja myös tehdään EU:n kautta.

Suomi seuraa kriisinhallinnassa yleistä trendiä jossa länsimaat tarjoavat logistista ja rahallista tukea kriisinhallintaoperaatioihin joita johtaa tarkastelujakson lopussa lähes yksinomaan Afrikan Unioni. Etenkin suuremmat konfliktit vaativat kuitenkin tarkastelujakson ensimmäisen vuosikymmenen aikana ulkopuolista apua, ja vaikeissa tapauksissa operaatiot ovat jatkossakin YK:n johtamia. Suuria länsimaisista koottuja sotilasyksiköitä nähdään vain harvoissa operaatioissa ja silloinkin EU:n tai NATO:n johtamina. Yleensä näitä joukkoja nähdään vain maissa joissa raakaineiden saatavuus on taattava, tai jossa riskiprofiili on erityisen alhainen. Operaatioiden toimintaympäristö muuttuu jatkuvan urbanisoitumisen takia, ja länsimaisten joukkojen on pystyttävä liikkumaan kaupungeissa, viidakoissa ja vesistöissä.

Saharan eteläpuolisen Afrikan kehitys ei muodosta sotilaallisia turvallisuusuuhkia Suomelle. Edes huonoin mahdollinen kehitysmahdollisuus ei aiheuttaisi sotilaallisia turvallisuusuuhkia Suomen alueella. Suurin Suomen sotilaallista puolustamista uhkaava riski liittyykin asevoimien liialliseen kriisinhallintaorientoitumiseen. Näin voi käydä jos paine odottamattoman laajojen EU joukkojen tai armeijan lähettämiseen kasvaa. Riski riippuu Suomen turvallisuus- ja puolustusstrategiasta tarkastelujakson aikana.